

Registered at the G.P.O. Sydney
for transmission by post as a
periodical.

"THE GLOW"

Slovene fortnightly
newspaper in Australia

90 Queen Street,
Woollahra (N.S.W.)
Telephone: FB 4256

VOL. 3 - No. 18
SEPTEMBER 25, 1959

ZAM

LUNIK "II" NA MESECU - HRUŠČEV V AMERIKI

Lunik II, sovjetska raketa, ki so jo pognali v zrak v soboto 12. septembra, je uspešno priletela na Mesec v ponedeljek 14. septembra zjutraj. Raketa je imela več faz. Na zmanjšanem oklopu poslednje faze je bil naslikan grb, kakor tudi kratice ZSSR ter napis september 1959. Raketa je potovala z brzino 7 milj na sekundo ali 25.200 milj na uro. Skupna dolžina poti je bila 233.600 milj.

Sovjeti so izstrelili to raketo 48 ur pred odhodom Hruščeva na obisk v Ameriko. Ameriški časopisi menijo, da so Sovjeti s tem dejanjem pustili na Mesecu srp in kladivo v znak, da so bili oni tisti, ki so prvi zadeli Mesec. Iz Moskve so sporočili, da je bila raketa zgrajena tako, da sta pri njenem padcu srp in kladivo ostala nepoškodovana.

Ameriški znanstveniki so čestitali sovjetskim znanstvenikom in tehnikom za lep uspeh, verujoč, da bodo znanstveni podatki, ki so jih prodobili Sovjeti, dostopni tudi ostalim znanstvenikom sveta.

Nekateri ameriški znanstveniki se bojijo, da bo raketa okužila Mesec z zemeljskimi bacili, taker so Sovjeti takoj odgovorili, da so oni podvzeli vse mere, da do tega ne pride. Vendar niso povedali, kako so to storili.

Potujoča raketo je za seboj puščala megleni trak, ki naj bi pomagal optičnim sredstvom, da lahko zasledujejo raketno pot.

Ko so v Moskvi naznanili, da je raketa zadela Mesec, je bilo vse mesto na nogah in prišlo je do nepopisnega veselja. V moskovskem planetariju so postavili 15 teleskopov, skozi katere je publika lahko opazovala pot rakete. Sovjetski znanstveniki trdijo, da bodo v najkrajšem lahko dobili iz Mesece vzorce njegovih mineralov.

Ameriško ministrstvo za državno aeronavtiko in vesmirske administracije je izjavilo, da lahko pride do resnih okuženj Mesečeve atmosfere. To je bil tudi vzrok, da ZDA niso hotele

direktno zadeti Meseca, temveč bodo izstrelile raketo, ki bo krožila okoli Mesece in s pomočjo naprav dajala Zemlji potrebne podatke.

"Pomagali smo, da se ustanovi mednarodno telo," izjavljajo ameriški znanstveniki, ki naj ima nalogo, da prepreči okuževanje Mesečeve atmosfere. Popolnoma miha in nepremična atmosfera na Mesecu daje edinstveno možnost satelitu, ki bi krožil okoli njega, da ugotovi, kako bi bilo mogoče začeti življenje na planetu, ki ima drugačno atmosfero in drugačne pogoje kot Zemlja ter drugačne pogoje svetlobe, mraka itd."

"LUNIK II" IN MIR

Ameriški znanstveniki so tudi izjavili, da imajo v načrtu izstrelitev satelita z instrumenti, vendar da ne bodo hiteli samo zaradi tega, ker je prišel Hruščev na obisk v Ameriko. Nekateri viri pravijo, da bodo Amerikanci izstrelili to raketo v oktobru.

Nekateri britanski listi pišejo, da nova sovjetska raketa nima nobenega vpliva na svetovni mir, ker je še vedno osrednjo vprašanje miru Nemčija. Namesto da šarijo odgovorni politiki po vsemirju, bi bilo boljše, da stopijo na Zemljo in rešijo zemeljske probleme. Sovjetski znanstveniki pravijo, da vejo točno, kam je padlo znamenje s kladivom in srpom in lahko odredijo mesto z največjo razliko 180 milj. Sovjeti tudi zatrjujejo, da si ne lastijo zaradi pristanka rakete na Mesecu nobenih te-

POL MESECA V SVETU:

Tibetski Dalai Lama, ki živi v izgnanstvu v Indiji, je zaprosil britanskega visokega komisarja v Indiji ter japonskega in filipinskega ambasadorja, da ja vijo slučaj Tibeta OZD.

V Veliki Britaniji bodo imeli občne volitve za parlament 8. oktobra. Sedaj je stanje sedežev v parlamentu sledeče: konzervativci (vladina stranka) 339, laburisti 277, liberalci 6, neodvisni 2.

KITAJSKA RAKETA ?

Kot piše neki list v Hongkongu, se tudi rdeča Kitajska pripravlja na izstrelitev svoje rakete s satelitom. To naj bi se zgodilo 1. oktobra ob priložnosti proslave 10. obletnice komunističnega režima na Kitajskem.

SMRTONOSNI PRAZNIK

Na dan proslave dneva dela v Ameriki je izgubilo življenje v prometnih nes-

rečah 525 ljudi, kar pomeni, da je vsakih 12 minut umrla ena oseba.

V Indoneziji se je s 400 možmi brezpogojno predal poveljnik ekstremistične organizacije Darul Islam.

Medtem ko Hruščev kroži po Ameriki, sovjetski agenti svetujejo satelitskim državam, da naj ublažijo

proti-ameriško propagando in se raje osredotočijo na ekonomsko načrtno gospodarstvo ter s tem podprejo Hruščevo bahanje, da bo komunizem prehitel kapitalizem.

Sovjetski listi pravijo, da je profesor Boris Jakovlevič Bukrejev dosegel 100 let in da je še vedno dekan fakultete za geometrijo v Kijevu.

JABLANA V DOMOVINI

ritorialnih pravic.

Preden se je Hruščev podal na pot v Ameriko, kamor je vzel s seboj tudi svojo soprogo, hčerki, sina in zeta, se je pobahal, da je on prvi ruski državnik v zgodovini, ki je obiskal Ameriko, rekoč, da tudi ruski carji niso nikoli bili v Ameriki. Izjavil je, da je njegovo potovanje obeleženo z dvema važnima datumi: izstrelitev sovjetske rakete na Mesec in pa izplovitev prvega atomskega ledolomilca "Lenin."

Hruščev je prav gotovo te uspehe izkoristil v propagandne namene, čeprav so na Zahodu odkrito priznali uspeh sovjetskih znanstvenikov.

(Sledi na str. 10)

SPRING IN SLOVENIA
(NTH. JUGOSLAVIA)

Senator o beguncih

FRANK LAUSCHE, SIN SLOVENSKIN STARŠEV SVARI SENAT

Washington, — Senator Frank J. Lausche je 4. avgusta v javnem govoru v Senatu izgovoril sijajno obrambo ubogih beguncev iz Jugoslavije in pozval javnost svobodnega sveta, naj vendar nekaj stori za zaščito teh žrtev rdečega terorja na eni in nečloveške brezsrčnosti avstrijske vlade na drugi strani. "Javna vest svobodnih narodov se mora vzbuditi in se zavesti žalostne usode beguncev iz Jugoslavije," je zatrdil senator.

V svojem govoru je senator Lausche popisal kričeča slučaja dveh deklet, ki sta napravili samomor, ko sta izvedeli, da ju bo avstrijska policija vrnila v Jugoslavijo, odkoder sta pribežali. Ugotovil je, da to niso posamezni slučaji; 4.800 ljudi je pribežalo v Avstrijo iz Jugoslavije v letu 1958 in več kot polovico jih je avstrijska policija vrnila pod pretvezo, da so le "gospodarski begunci."

Senator je tudi pozval vlade svobodnih narodov, naj odpro svoje meje tem beguncem in v ta namen menjajo predpise o emigraciji, ki otežujejo, da bi si ti ljudje mogli ustvariti mirno življenje v svobodnem svetu.

Pozval je mednarodne dobrodelne organizacije, naj temu vprašanju posvete svojo pozornost, naj prouče vprašanje in hitro nekaj stori, da se konča ta žalostna igra s človeškimi življenji. To ne le v imenu svobode, ampak v imenu protikomunizma, v imenu priznane pravice do azila in končno v imenu najosnovnejše človekoljubnosti.

Svoje poročilo je naslovil senator F. J. Lausche na poročilo "Salzburger Nachrichten," ki je dne 21. maja poročal o slučaju Marice Hrastovščak. Ta je prišla v Avstrijo v oktobru leta 1958, 5. novembra 1958

"ŽAR"

Slovenski polmesečnik
v Avstraliji

Urednik: Ljanko Urbančič
90 Queen Street,
Woollahra, N.S.W.
Telephone: FB 4256

List izhaja vsakega 10. in
25. v mesecu

Naročnina £2 za 24 števil
Izdaja "Žarov" konzorcij

Printed by ITAL-PRINT
4 Denby Str. Marrickville
Phone: LM 8908

so avstrijske oblasti odločile, da jo bodo nasilno vrnile tja, odkoder je zbežala. To dekle je bilo v Jugoslaviji zaprto iz političnih razlogov. Potem, ko so jo pustili iz ječe, je bežala preko meje. Bežala je enkrat poprej in je vedela, da se ne sme na meji pokazati avstrijski policiji, ker ona begunce vrača. Vendar so jo 10. aprila prijeli, ko je hotela bežati iz Avstrije dalje v Nemčijo in so jo zaprli v Salzburgu. Tam je napravila samomor.

Senator ugotavlja, da se taki primeri dogajajo pogosto in kliče: "Ali ni že skrajni čas, da prenehamo z nasilnim vračanjem ljudi v komunistično peklo, da nehamo izročati žrtve njihovim rabljem."

Drug tak slučaj se je dogodil z begunko Smiljo Srša. Ta je pribežala in dobila zaposlitev kot pestunja in čuvarica otrok v dobri družini, kjer so jo vsi radi imeli. Policija je odločila, da je "gospodarska begunka" in da jo je treba vrniti. Dan predno bi se morala javiti policiji, je odšla v gore in se tam ustrelila. (Ni umrla, temveč je oslepela, ker si je prestrelila očesna žilca - op. ured.)

"Ta strel," pravi senator, je strašno opozorilo na nesrečno stvar: begunce iz Jugoslavije v Avstriji in Italiji. V teh dveh deželah z njimi postopajo oblasti nečloveško.

Po vsem svetu so društva za zaščito živali protestirala, ko so postali v vsemirje živali radi znanstvenih raziskavanj, tu pa ves svet molči, ko umirajo nedolžni ljudje nasilne smrti.

Delitev beguncev v politične in gospodarske je senator označil kot samovoljno razlago in uporabo ženevske konvencije, nasilno vračanje pa kot vse obsodbe vredno. Senator je dalje zahteval, da pride v uradni zapisnik Senata celotno poročilo Zellerbachove komisije o jugoslovanskih beguncih v Avstriji in Italiji.

To poročilo ugotavlja, da so begunci iz Jugoslavije najprej vrženi v avstrijske ječe, potem jih pa policija razdeli med tiste, ki jim dovolijo ostanek in tiste, ki jih vrnejo. Teh je več kot polovico.

ITALIJAN PRIZNAVA KRIVICE

Tržaška "Demokracija" je nedavno prinesla v zvezi z avtonomijo in narodnostno pravico Slovencev na Tržaškem Gorškem in v Slovenski Benečiji članek, ki ga delno ponatiskujemo:

Meseca junija so videmski demokrščanski parlamentarci predložili senatu in poslanski zbornici osnutek posebnega deželnega statuta za naše kraje. V podrobnosti nam ta osnutek še ni znan. Znano je, kar so listi o tej zadevi poročali. V spremnem pismu predlagatelji trdijo, da ne gre za deželno avtonomijo zaradi pristojnosti jezikovnih manjšin, ki niso številčno močne in ki jih itak že ščiti 6. člen ustave.

Med predlagatelji gori omenjenega osnutka deželnega statuta je tudi senator dr. Tiziano Sessitori, ki se je leta 1946 in 1947 odločno zavzemal za dosego deželne avtonomije s posebnim statutom. Bil je član, komisije ustavodajne skupščine, ki se je bavila s vprašanjem deželnih avtonomij, zlasti onih s posebnim statutom in je koncem avgusta 1947 izdal posebno knjigo, v kateri je opisal ves potek razprav, ki so

dovedle do vključitve naše dežele med one s posebnim statutom. Komisijo je sestavljalo 75 članov in dr. Tessitori je pred njimi izjavil dobesedno: "V novih mejah naše države ostane približno 9.400 Slovencev, skoro vsi bivajo v mestu ali v okolici Gorice. So pa še drugi Slovenci, kakih 30.000, toda ti so bili priključeni Italiji že od leta 1866: je to ljudstvo doline Nadiže, ljudstvo globoko italijansko. Zadostuje, da naše zbornica ve, da je bil bataljon Natisson (doline Nadiže) VIII. alpinskega polka v vojni 1915-1918 edini oddelek italijanske vojske, ki ni štel nobenega dezertarja."

Kadar torej govorimo o umestnosti posebnega statuta za to deželo, ne mislimo na to ljudstvo, ampak na ono reznano slovensko manjšino, ki smo jo prej omenili. Mnenja sem namreč, da ustavodajna zbornica ne sme tega vprašanja podcenjevati. Je to skrajno kočljiva zadeva, ker gre za deželo naše države ob vzhodni meji. Smatram, da je zato potrebno in politično umestno, zlasti zdaj, ko si mi vsi želimo v mednarodnih odnošajih neko

duševno sproščenost, nuditi že od tega trenutka podlago za to, da bodo bodoči upravitelji te dežele lahko ustvarili tako organizacijo, ki naj z večjo prožnostjo, kot bo primer statuta ostalih italijanskih dežel, služi kot orodje sprave s sosednim narodom.

Govorim kot Italijan in Furlan najvišjemu zboru moje domovine; govorim torej s tisto občutljivostjo, ki jo moj furlanski narod ima v odnošajih z bližnjim slovenskim svetom. Pri nas velja stoletna tradicija miroljubnih odnosov s slovenskim svetom. Prve povode razdraženosti slovenske duše proti nam je zbudila zgrešena raznarodovalna politika fašizma, ki se je izvajala ne samo z brezobzirno birokracijo, ampak tudi z absolutnim nepoznavanjem duše tega ljudstva in brez upoštevanja in razumevanja krajevnih potreb.

Še pred navedenim govorom dr. Tessitorija, je glede slovenske jezikovne manjšine dejal poslanec Pecorari, tudi član komisije 75, sledeče: "Morda se ne zavedate duševnega položaja tega ljudstva, ki se

Pismo iz Francije

Dotok beguncev iz domovine še ni ponehal; lahko rečemo, da je to ravno nasprotno. Izkušnje so jih izučile, zakaj nekateri so zbežali že vdrugič. Vsake-mu beguncu, ki je šel skozi italijanska taborišča, je poznano, da so italijanske oblasti vračale mnoge naše begunci z izgovorom, da so "ekonomski" ubežniki.

Mirno pa lahko rečemo, da so tudi ekonomski ubežniki v bistvu politično zatirani, saj prav komunisti vedno poudarjajo, da sta politika in ekonomija nerazdružljivi. Vzemimo za primer le obrtnika, ki v "socialistični" državi kot zasebni podjetnik ne more obstojati, ker mu režim ne dopušča svobodnega razvoja, kar v njem povzroča jezo do vladajočih. Ko pobegne pa ga Lahi zavrnejo kot ekonomskega begunca.

Zadnja leta išče zatočišča v Franciji in Nemčiji precej naših ljudi. So to večinoma mladi ljudje, ki bi si želeli ustvariti bodočnost v tujini. Do včeraj je bila Francija še edina dežela, ki je imela za te begunce svoja vrata na stežaj odprta. Sedaj Francija ne sprejema več novih beguncev in jih čisto

vrača v Italijo, od koder so težji pogoji za emigracijo.

Posebno zadnja leta prihaja v tujino precej takih rojakov, ki so bili še včeraj komunistični sopotniki. Ko jim komunizem ni nudil, kar so pričakovali, so se razočarani zatekli v tujino. Med njimi pa je na žalost tudi lepo število tistih, ki so šli po svetu iz avanture in se kasneje tudi znašli v kriminalu. Nakateri taki se celo vnejo domov, čeprav so prej oblastem zatrjevali, da so politični emigranti. Jasno je, da s tem onemogočijo pot tistim, ki pridejo za njimi.

Begunsko leto, ki traja od julija 1959 do julija 1960, bo posvečeno begunskim problemom. Tudi mi lahko odigramo v tem letu lepo vlogo. Zato je potrebno, da se organiziramo v svojih društvih. Ne smemo pričakovati, da nam bodo nudili vso pomoč le tujci.

V Parizu imamo Jugoslovansko katoliško misijo, ki jo vodi požrtvovalni duhovnik č. Nace Čretnik, 4 rue Saint Fargeau. Mnogi so na tem naslovu našli pomoči. S svojim pomočnikom č. g. Flisom je g. Čretnik veliko storil za vse Jugoslovane. Ali ne bi bilo lepo, da bi se te misije spomnili tudi rojaki, ki jim je misija pomagala emigrirati v Avstralijo? G. Čretnik dobiva od škofije samo 15.000 frankov mesečno, kar pač ne pomeni mnogo.

Bilo bi tudi pravilno, da bi se rojaki, ki nameravajo oditi v Avstralijo, že tukaj vpisali v eno izmed slovenskih društev v Avstraliji ter obenem naročili na ZAR. Prav tako bi bilo lepo, če bi begunci iz Francije priskrbeli darove za naše zasnovane slovenske domove po Avstraliji. Ko bi ti rojaki prispeli v Avstralijo, bi tudi bolj upravičeno pričakovali pomoči od slovenske organizacije, ki bi se verjetno potrudila, da najde novodošlim delo in stanovanje.

Šele ko bomo podpirali lastne organizacije, predstavnik in svoj tisk, lahko pričakujemo pomoč zase.

Roman Perko
Lyon, Francija

čuti od vseh zapuščenost, od nobenega zaščitenost. Naša politična dolžnost je, da se razlikujemo, da popravimo, kar je fašizem v teh krajih zagrešil. Italijanska demokratska republika ne sme težiti po nobenem raznarodovanju.

Gospodarske novice

O - RUK - VSI!

Ameriški finančni minister Robert Anderson pravi, da bi morala Zahodna Evropa, sedaj ko je dosegla blagostanje, prevzeti na svoja ramena del obveznosti napram slabo razvitim deželam.

S tem bi Zahodna Evropa pomagala zmanjšati ameriški deficit, ki je nastal zaradi ameriškega posojila. Ta znaša čez dve milijardi dolarjev.

Svetovna banka ima sedaj več kapitala, ki je zrastle z 10 milijard na 21 milijard dolarjev. ZDA so prispevale eno četrtino.

V ZDA imajo sedaj stroj, ki opere in očisti obleko. Stroj lahko čisti blago iz volne, svile in sintetičnih snovi. Vse to, ko vi čakate.

Stroj stane 3.500 dolarjev.

NASI V KANADI

Slovenska župnija v Torontu je za slovenske usmiljenke kupila hišo zraven župnišča na 613 Manning Ave.

Prostori v hiši so takšni, da bodo v njej slov. usmiljenke mogle urediti samostansko življenje tako, kakor predpisujejo njihova pravila. Za hišo bo treba plačati 30.000 dolarjev. Po odredbi torontskega kardinala hiša pripada slovenski župniji. Tako ima sedaj slovenska župnija v Torontu dve hiši, ki stojita druga poleg druge.

Slovenska šola v New Torontu se je kar lepo obne-

PRISTAN V ZADRU

V Zadru napredujejo dela za novo pristanišče, kjer bodo lahko pristajale največje ladje. Operativna obala bo dolga 120 metrov in bo lahko sprejela letno 220 tisoč ton blaga.

ČRNOŽOLTE KULISE ZA DEVIZE

Titovskim reklamnim strokovnjakom ni mogoče odrekati originalnosti. V "Süddeutsche Zeitung", ki izhaja v Monakovem, je bil objavljen naslednji oglas:

Dopust brez vremenskih tveganj in izredno poceni na staroavstrijskem Jadranu, na Korčuli, sijajna peščena plaža, izvrstna vina, 16 dni, vključena železnika in 22 ura, nepozabna ladijska vožnja DM 247, - ali.

Lošinj (Lussingrande) očarljivi otok dospustnikov nekdanje avstrijske cesarske hiše. Palme, pomaranče, cedre, dateljneve palme, velik park...

"KOLO" V AVSTRALIJI

23. septembra je prispele na sydneyjsko letališče Mascot 55 članov jugoslovanskega "Kola", ki bo izvajal razna kola. Umetniki bodo prvo nastopili v Brisbaneu od 24. do septembra do 5. oktobra. 12. oktobra pa bodo začeli nastopati v Sydneyju, kjer bodo ostali tri tedne.

Družbo so ustanovili v Beogradu 1948. Obiskala je med tem že mnoge dežele, med njimi tudi ZDA, Britanijo in Kitajsko.

TRDITEV IN ZANIKANJE

Ameriški podpredsednik Nixon je izjavil, da so Sovjeti 14 dni pred izstrelitvijo "Lunika II" imeli tri neuspele poizkuse izstrelitev rakete na Mesec. Hruščev je to izjavo odločno zanikal.

NAROČNINA ZA LETO

1959

£2-0-0

SLOVENSKI DIPLOMATI

FLR Jugoslavija ima sedaj 61 diplomatskih predstavništev v tujini.

Sledeči Slovenci so na čelu diplomatskih misij: Jože Zemljak, ambas-

dor na Dunaju (Boris Trampuž, generalni konzul v Celovcu);

Dušan Kveder, ambasador v New Delhi, akreditiran pri vladah Indije, Afganistana in Cejlona;

Stane Pavlič, ambasador v Džakarti;

Franc Kos, ambasador v Tokiju;

Mitja Vošnjak, poslanik v Berlinu;

Franc Hočevar, ambasador v Bukaresti;

v Trstu pa je generalni konzul Žiga Vodusek.

PROBLEMATICNI GOST

Znana ameriška teden-ska revija NEWSWEEK prinaša mišljenje ameriške publike o Hruščevem obisku. Tukaj je nekaj povprečnih vprašanj in odgovorov, ki naj bi predstavljali mišljenje večine:

Ali Amerika odobrava Hruščev obisk?

DA - brez pomisleka. Samo majhna manjšina je nasprotna.

Ali Hruščev prinaša mir?

DVOMIJO - toda imajo najboljše upanje.

Ali Amerikanci zaupajo svojemu prezidentu?

POPOLNOMA. Nikoli poprej ni imel ameriški narod več zaupanja v svojega predsednika.

Ali je Hruščev naredil velik vtis na Amerikance?

PRAV GOTOVO - kot

sposoben in brezobziren politik, ki mu ne smeš zaupati.

Kaj je največja skrb Amerikancev?

Skrb, da ne bi kakšen norec UBIL HRUŠČEVA.

V MOLK ZAVITI

Te vrste so namenjene onim roakom, ki čitajo, kritizirajo ali hvalijo ŽAR, vendar še do danes niso plačali naročnine.

Vse delo in stroški za pisma ter znamke niso pomagali; nekateri rojaki trdovratno in brezvestno molčijo - in čitajo...

Nekateri teh dolžnikov pa so se celo pritožili, češ da niso nikoli naročili ŽARA. Tem naj gre sledeče:

ŽAR izdajamo za Slovence in je naša dolžnost, da ga pošljemo vsakemu, za katerega naslov vemo. Po treh številkah - tako je bil običaj - lahko prejemnik list vrne, če mu ni všeč. Toda zelo nepravilno je list prebirati v neskončnost, ob prejemu opomina pa zabavljati proti "onim, ki si hočejo delati denar na račun ubogih Slovencev."

UPRAVA

IZ DOMOVINE

UMETNA LEDVICA V LJUBLJANI

V Ljubljani so nedavno prvič v Jugoslaviji uspešno uporabili umetno ledvico, aparat, ki nadomešča delovanje ledvice.

Operacijo je izvedel primarij dr. Rakovec s svojim pomočnikom Grosom ter s tem rešil življenje 37-letni materi iz Maribora, ki je sedaj že popolnoma okrevala.

S poskusi umetne ledvice so začeli šele po drugi svetovni vojni v Ameriki in nekaterih evropskih državah.

"SELF - SERVICE" V MARIBORU

V septembru bodo odprli v Mariboru veliko samopostrežno trgovino, ki bo baje dobro založena z vsakovrstnim blagom. Oprema trgovine bo stala 10 milijonov dinarjev.

"KOROTAN" NA MORJU

V puljski ladjedelnici so dokončali 21. junija prekooceansko ladj "Korotan."

Ladja, ki je moderno opremljena, lahko naloži do 120 vagonov tovora in ima 8 potniških kabin. V isti ladjedelnici gradijo še dve podobni ladji: "Trbovlje" in "Zrenjanin." Vse tri ladje so last "Splošne plovbe" iz Pirana.

...

V nedeljo 20. septembra so v Reki splovili 25.400 - tonski tanker, največjo ladjo, ki so jo doslej zgradili v Jugoslaviji.

NOVO JEZERO PRI KRANJU

V Preddvoru pri Kranju imajo novo umetno jezero, kjer ima voda vedno nad 20 stopinj. Ob jezeru namevajo zgraditi razna športna igrišča, pozimi pa bo na jezeru drsališče.

"PLANIKA" PRI PTUJU

V Turrišču pri Ptujju so odprli tovarno za strojno in ročno izdelavo obutve tovarne "Planika" iz Kranja.

POMAGAJ SI SAM - IN POMAGAL TI BO REŽIM...

V Selih pri Hinjah v Suhi Krajini bodo letos začeli z gradnjo nove šole.

Okrajni "ljudski" odbor je v ta namen dodelil 4 milijone dolarjev, prebivalci pa bodo prispevali z delom, vožnjami in lesom.

Ko so med revolucijo komunisti rušili naše šole, cerkve in gradove, so dejali, da to delajo, ker le te sedaj uporabljajo fašisti in domobranci. Po vojni pa bodo

s pomočjo velike Sovjetske zveze in njenih modernih strojev te zgradbe zrasle kot gobe po dežju...

TITO V BRDIH

Tito je s soprogo Jovanko in Miho Marinkom obiskal pretekli mesec goriška Brda in Vipavsko dolino. Povsod ga je baje prebivalstvo pristrčno sprejemalo in pozdravljalo.

Po razgovoru s političnimi in gospodarskimi zastopniki tega okraja si je Tito s soprogo v spremstvu kmetijskih strokovnjakov dobrosrdske vinske zadruge ogledal moderno vinsko klet na Dobrovem.

Gostje so si nato ogledali še vinograde in sadovnjake v Vipolžah, kjer so predsednika in njegovo spremstvo počastili s sadjem in domačim vinom. Iz Brd je Tito odpotoval skozi Novo Gorico v Vipavsko dolino.

Z ORGANIZACIJO ZA SLOVENSTVO

Gorica, 23. julija 1959. Vodstvo Slovenske demokratske zveze v Gorici sporoča, da sta bila dne 22. julija 1959 sprejeta pri ministru za prosveto dr. Anton Sfiligoj in dr. Anton Kacin, ki sta mu podrobno razložila želje in potrebe slovenskega prebivalstva v zvezi z zakonsko ureditvijo slovenskih šol v Italiji.

Minister Medici je zastopnikoma Slov. dem. zveze dal trdno zagotovilo, da ne bo vladni onusnek zakona za slovenske šole vseboval robene določbe, ki bi kakor koli lahko škodovala slovenskemu prebivalstvu in slovenskim šolam, ter obljubil, da bo zadeva pravilno urejena.

BREZ PRIPREGE

Kjer je poznani trojanski klanec, gradijo sedaj novo asfaltirano cesto, ki naj bi ustrezala vsem mednarodnim predpisom. Poleg stare trojanske gostilne bodo uredili prostor za parkiranje avtomobilov. Cesta, ki bo deloma na novo izdelana, se bo vila nekaj metrov pod to gostilno.

CANKARJEVA SOSEDA - 108 LETNICA

Na Vrhnikih je umrla najstarejša Slovenka, Marija Krašovec, ki so ji rekli po domače Meščeva teta. Rodila se je 1851. in bi bila v dveh mesecih dočakala svoje 108. leto.

Pokojna je bila Cankarjeva sosedka, vendar ga ni nikoli videla, ker je šla od doma služiti že 11 let pred Cankarjevimi rojstvom. Čeprav je služila v tujini - večinoma v Gradcu - je vseeno ostala trdna Slovenka.

TO PODJETJE JE SEDAJ MOJE, ZAHVALJUJOČ D.&I.

FINANCE NA RAZPOLAGO

Mi vam lahko preskrbimo finančno pomoč — po možnosti preko pooblaščenih agentov — v zvezi nabave vseh vrst podjetij s prodajo na drobno. Ni razlike za milk bar, delikatese, špecerijo, kenfekcijsko trgovino, prodajalno s sandwichi, mešano trgovino, gostinsko hišo, stanovanja itd. VSI POSLI SO STROGO ZUPNI IN ZASEBNI TELEFONIRAJTE NA BW 4521 ALI PA PISITE

DEPOSIT & INVESTMENT COMPANY LIMITED

Centralna pisarna:

74 Castlereagh Street, Sydney. Tel.: BW 4521/2/3
18 City Road, Sydney. Tel.: MA 4563
190 Church Street, Parramatta. Tel.: YL 9761
Crown and Church Streets, Wollongong. Tel.: B 2918
Cnr. Restwell Street and South Terrace, Bankstown. Tel.: 70-7122
Cnr. Hunter and Union Streets, Newcastle. Tel.: B 1044
Main Street, Cessnock. Tel.: Cessnock 415
Bailey Building, London Circuit, East Row, Canberra. Tel.: J 3992

Naslova v Melbourne:

309-311 Little Collins Street. Tel.: MF 8988
349 Swanson Street. Tel.: FB 3900
TER V BRISBANU IN ADELAIDI

THE AUSTRALIAN WORKERS' UNION

- ★ Skibi za čez dvesto odredb in industrialnih sporazumov v državi N.S.W.
 - ★ A.W.U. ima kot svoje pravne zastopnike poznano tvrdko Carroll & O'Dea.
 - ★ A.W.U. se bori za svoje člane, ki ne prejmejo plač kot jih predpisuje zakon.
- A.W.U. se bori pred sodiščem za na delu poškodovane člane.
- Vabimo vse člane A.W.U., da se obračajo na nas na naslov:

238 Castlereagh St., Sydney

C. T. OLIVER, tajnik

Telefon: MA 9367

Opozarjamo na novo podružnično pisarno v Coom: 78 SHARP ST., (GLADSTONE BUILDING)

40 LET SLOVENSKE UNIVERZE

Slovenci smo se pod Avstrijo borili dolga, dolga desetletja za lastno univerzo. Toca dobili smo jo šele po osvoboditvi. V zgodovini njene ustanovitve gre častno mesto dvema možema, ki sta neumorno delala za ustanovitev. Ta dva moža sta dr. Karel Verstovšek, poverjenik za uk in bogočastje v prvi slovenski narodni vladi, in dr. Danilo Majaron, ki je predsedoval vseučiliški komisiji. Ta komisija, ki jo je ustanovila narodna vlada, je pripravljala vse potrebno za slovensko univerzo.

Ni minil niti mesec po osvoboditvi, ko se je vprašanje slovenske univerze obravnavalo na treh krajih: v kulturnem odseku "Narodnega sveta", na sestanku zastopnikov Slovenske Maticе, društva Pravniki, društva profesorjev, zdravnikov in slovenskih docentov na raznih univerzah in na seji Narodne vlade za Slovenijo. Sad teh sestankov je bila vseučiliška komisija, ki je po novem letu 1919 imenovala 5 podkomisij za pravo načrtov za organizacijo petih fakultet in še šest podkomisij, ki se je bavila z iskanjem prostorov in opreme.

Posredovanja slovenskih zastopnikov v začasnem narodnem predstavništvu so kmalu rodila uspehe; odločni nastop dr. Verstovška in dr. Majarona pa je še pospešil priprave. Tako je ministrski svet SHS pod predsedstvom podpredsednika dr. Antona Korošca sprejel dne 30. junija 1919 zakonski predlog o ustanovitvi univerze Kraljevine SHS v Ljubljani.

Dne 8. julija 1919 je vlada predložila ta predlog začasnemu parlamentu. Predlog je parlamentarni odbor že naslednji dan predložil v odobritev parlamentu. Ta ga je odobril in sicer soglasno: pri prvem glasovanju s 152 glasovi, pri drugem pa s 153. Regent Aleksander je zakon podpisal 23. julija 1919, v službenih novinah pa je bil objavljen 23. avgusta 1919.

S kraljevskim ukazom z dne 21. avgusta 1919 so bili imenovani prvi redni profesorji: na teološki fakulteti dr. Aleš in dr. Franc Ušeničnik in dr. Fran Zore, na juridični dr. Ivan Žolger, dr. Leonid Pitamic, dr. Bogumil Vošnjak in dr. Ivan Zmavc, ki pa imenovanja ni sprejel; na filozofski: dr. Josip Plemelj, dr. Rajko Nachtigal, dr. Fran Ramovš in dr. Ivan Prijatelj; na tehnični dr. Rihard

Zupančič, dr. Karel Hinterlechner, dr. Maks Samec in dr. inž. Milan Vidmar, na medicinski, ki je bila omejena samo na dva letnika, dr. Albert Botteri in dr. Alfred Seiko.

Naši univerzi je kljub vsemu vendar grozila nevarnost, da ji to ali ono fakulteto okrnejo ali celo odzamejo. V največji nevarnosti je bila prav medicinska, čeprav je bila omejena samo na dva letnika.

Leta 1920 je izšel nov univerzitetni zakon, ki je predvideval za slovensko univerzo 5 fakultet in že ni omejeval medicinske fakultete na prva dva letnika.

To je le nekaj bežnih podatkov o ustanovitvi slovenske univerze. Koliko truda je bilo vloženega, da so ustanovitelji premagali vse težave in odstranili ovire, ki so se pojavljale ob ustanovitvi, ni lahko opisati. Pa tudi ne skrbi in naporov za njeno ohranitev in spopolnitev, za kar ima največ zaslug dr. Korošec. To mu je priznala tudi univerza sama, ko ga je nekaj let pred njegovo smrtjo proglasila za svojega častnega doktorja.

Z univerzo je slovenski narod dobil v novi državi S.lov, Hrvatov in Slovencev najvišji učni zavod, za katerega se je pod tujo državo zastoj boril in ga nikdar ni mogel doseči. S tem je slovenska dijaška mladina dobila možnost do akademskega študija na lastni univerzi, slovenski narod pa akademske poklice, ki so mu nujno potrebni za njegovo kulturno, znanstveno in gospodarsko rast ter razvoj.

("Svobodna Slovenija")

TEL.: 31-4703

Mona

Lisa

(prej "Mocca")

Vas vabi v svojo restavracijo in espresso bar.

268 Oxford Street

Paddington, NSW

(v bližini Town Halla)

Pristne kranjske klobase vedno na zalogi.

Odprto 7 dni v tednu od 11. dopold. do 12. ponoči.

Se priporoča

BORIS HELIČ

na robu

144,517 PREBIVALCEV
V LJUBLJANI

Po podatkih iz meseca marca je prebivalstvo glavnih mest Jugoslavije sledeče:

Beograd	565,736
Zagreb	456,012
Sarajevo	177,600
Skoplje	156,400
Ljubljana	144,517
Maribor	115,781
Rijeka	94,520
Subotica	78,996

PO STRUPU IN VRVI JEČA

Rusim Petrovič, kmet iz okolice Skoplja, se je zastupil in obesil. Strup ni deloval, z vrvi pa so ga sneli sovaščani. Zdravniki pravijo, da se je čudežno rešil, medtem ko ga sodniki čakajo, da pride na zatožno klop. Petrovič je namreč ubil svojega najboljšega prijatelja, kar ga je tudi poglalo, da si konča življenje. Prav verjetno bo dobil dosmrtno ječo.

PORUŠENA HIŠA BREZ ZLATA

Neki italijanski delavec je veroval trditvam, da je v njegovi hiši skrito zlato. Previdno je porušil hišo opeko po opeki, toda na temelju hiše ni našel ničesar drugega kot ploščo z napisom, da je bila hiša zgrajena 1741. leta.

JEZNA OPICA

21-letno dekle v Londonu je imelo opico kot domačo žival. Nekega lepega dne se je opica razjezila ter udarila s ponvijo deklet po glavi. Razbeljena mast, ki je bila v posodi, se je razlila dekletu po glavi, ji opekla polovico glave ter sežgala vse lase.

BREZPLAČNI BENCIN V BELGIJI

V Belgiji se je kmet pritožil oblastem, da na njegovem travniku diši po bencinu in da tudi trava umira. Pri natančni preiskavi so ugotovili, da je nekdo prav previdno položil pod travnikom cevi, ki so vodile h glavnemu vodu, ki oskrbuje z bencinom vsa letališča sil Atlantskega pakta v Belgiji.

V Ameriki je 10-letno dekletce rešilo življenje svoji mladi sestri, ki je bila bolna in se je zaradi tega zadušila. Dekletce je celih 10 minut dihlo v usta mrtve sestre, dokler niso prišli zdravniki. Starejša sestra je izjavila, da je nekoč slišala od matere, da se na ta način lahko oživi ljudi.

● Bivši avstralski pilot iz zadnje vojne je izjavil novinarju sledeče:

Ceprav sovraži komunizem, se ne bi obotavljal, ko bi šlo za to, ali naj sprejme Marxa ali vojno. Odločil bi se proti vojni.

Mnogo javnih delavcev, posebno politiki, niso hoteli dati izjave, češ da jih bodo proglasili ali za vojne hujškatelje ali pa za rdeče.

● Nekdo je kritiziral sodelavca "Mirrorja" Jonathan Gilsa, ki je družinski oče in je izjavil, da mu je ljubi komunizem od vojne. Njegov kritik pravi, da bi njegovo stališče do vojne ne smelo biti spremenjeno, sedaj ko je poročen in ima otroke. Njegovo stališče se ne bi smelo razlikovati od onega, ko je bil novinar še samec. Kritik pravi, da naj novinar ne pozabi, da se je v času, ko je bil on še samec, poleg njega borilo mnogo mož z družinami. Poleg odgovornosti do družine so tudi odgovornosti do človeškega rodu.

● Direktor neke tovarne je izjavil, da bi rajši živel pod komunizmom kot pa doživel splošno svetovno vojno.

● 59 - letni upokojenec bi imel rajši vojno kot pa živel pod komunizmom.

● Dr. Rumble, katoliški duhovnik iz Sydneya, ki daje izjave v imenu Cerkve, je izjavil:

"Če pride do najhujšega, bomo morali sprejeti vsesplošno vojno, namesto da bi se uklonili komunizmu."

● Profesor Harry Messel,

Vse oči sveta so trenutno uprte v Ameriko, kjer dva moža - Hruščev in Eisenhower - razpravljata o bodočnosti

sveta. Sydneyški "Mirror" je intervjuval poedince iz raznih stanov. Vprašanje je bilo:

KOMUNIZEM ALI VOJNA?

dekan oddelka za fiziko na sydneyški univerzi je izjavil sledeče:

"V kolikor bi lahko izbral sam, bi imel rajši, da moji otroci - moje tri hčerke - umrejo v atomski vojni kot pa da bi postali sužnji pod komunizmom. Ko od vzamejo človeku osnovne svobode, mu ne ostane ničesar več, za kar bi bilo vredno živeti."

● Rev. Gordon Powell, voditelj presbiterijske Cerkve je rekel:

"Sem dovolj strahopetca, da rečem, da če bi moral izbirati med dvema možnostima, da bi sprejel komunizem in ga prilagodil našemu načinu življenja."

● Trgovska pomočnica iz Bronteja, NSW., bi imela rajši splošno vojno kot pa življenje pod rdečimi.

utrinki...

Lepo priznana pomota je zmaga.

Caroline L. Gascoigne

Človek je edino bitje, ki je obdarjeno s smehom.

Greville

Nič ni bolj neumnega kot neumen smeh.

Catullus

Ni mavrice brez oblaka in plohe.

J. H. Vincent

Leni misli, da je sreča delavčev uspeh.

Obilje dela prijatelje, nasprotje jih preizkuša.

Pri mizi

Zelo grdo je pustiti žlico v skodelici. Tega ne smete storiti niti za nekaj trenutkov. Žlica je mesto na krožniku.

Govoriti s polnimi usti je prav tako nevljudno in odurno.

Tudi piti, ko imamo še polna usta, je zelo grdo. Prežvečite dobro in pogoltnite, preden prinesete skodelico ali kozarec k ustam.

Ne srebajmo, ko uživamo kavo, čaj ali juho. Če se hočete prepričati, kako grdo je to, opazujte srebajočo sosodo pri mizi in prav gotovo boste sami bolj pazljivi.

"The Australian Worker", glasilo avstralske unije (A.W.U.) je prineslo nekaj komentarjev v zvezi s sovjetskim Lunikom II:

Med tem ko časopisje in radio postaje posvečajo prostor in čas brezprimernemu moskovskemu možganskemu aparatu, nihče ne govori o naslednjem koraku.

Pričakovati je, da se bodo moskovski komunisti, sedaj ko so izčrpali možgansko energijo na raketi, ki so jo poslali na Mesec, začeli koncentrirati za rešitev naslednjega velikega problema - na 40 - urni

BO LUNIK III 40-URNI TEDEN?

delavni teden, kakor tudi na predlog, da prenehajo streljati delavce, kadar se le-ti odločijo za stavko.

Če rdeči znanstveniki lahko rešijo ta dva problema za delavstvo, bo le-to kaj hitro lahko pozabilo na resnično ali dozdnevno potovanje na veseli stari Mesec...

ZA DOBRO VOLJO

Brezposelnemu so ponudili delo v cirkusu: "Vstopiti moraš v levovo kletko, mu dati košček mesa in medtem, ko je, pomesti kletko. Vsa skrivnost je v tem, da daš razumeti levu, da se ga ne bojiš."

"Mi je žal, toda ne morem sprejeti," je odgovoril brezposelni, "se ne znam pretvarjati."

☆

Mlada gospa Zavrtanik pelje na sprehod voziček s hčerkico. Sreča jo prijateljica: "Punčka? Oh, kako presenetljivo ti je podobna! No, nič ne de, ne delaj si skrbi, danes je estetična kirurgija že toliko napredovala..."

☆

Gospod Primož je stopil v restavracijo in si naročil poleg drugega ržen kruh. Nakatar pa mu je prinesel

bel kruh. Tudi naslednji dan je Primož naročil ržen kruh, natakatar pa mu je prinesel belega. To se je ponavljalo ves teden. Končno se je Primož premislil in je glasno naročil: Kosilo in bel kruh!

Tedaj je pripomnil natakatar: "Kaj niste vi tisti gospod, ki vedno naroča ržen kruh?"

☆

Gospa Babičevi se je z veliko diplomacijo posrečilo, da je moža odvadila hoditi kasno ponoči domov.

"Kako pa ste to storili?"

"Nekoč, ko je iskal ključavnico na oni strani vrat, sem tiho vprašala na tej strani: Peter, si ti?"

Gospodu Babiču je ime Pavel.

☆

Angleški državnik Robert Walpole je rad povabil na obilno kosilo poslanke, katerih glasove si je želel zagotoviti. Nekoč ga je neki prijatelj vprašal, zakaj tako obilno naliva in namaka grla svojih povablencev. Walpole pa je duhovito odgovoril: "Veste, posnemam košarja, ki tudi namaka vrbove šibe, preden jih lahko po mili volji ovija."

KARIKATURA V AVSTRALSKEM DNEVNIKU:

Hruščev s svojim spremljevalcem sedi udobno v letalu in liže sladoled, rekoč:

"Prijetno se je vrniti v svobodno deželo - deželo, kjer je človek svoboden od kritikov."

JUGOSLOVANSKI CAPRI

Na otoku Biševu imajo svojo "modro pečino," za katero nekateri trdijo, da je lepša od "grotte blu" na Capriju. Do obeh jam je mogoče priti le s čolom, ker je le del njunih vhodov nad morjem.

Sinjo jamo na Biševu je odkril 1884 leta dunajski slikar Ransone, ko je iskal po Jadranu slikarske motive.

GRAD V RIBNICI

DOPISUJTE!

Uredništvo ponovno vabi vsa društva, ustanove in posameznike, da nas obveščajo o slovenski dejavnosti in družabnosti po širni Avstraliji.

Naj poudarimo, da so dopisi brezplačni, kar pa je namenjeno kot oglas, stane 10/- za inch v stolpcu.

Pomagajte nam pri združevanju Slovencev v tujini!

JANKO KERSNIK:

Ciklamen

"Schier vierzig Jahre bist du alt — —"
"Nikar se ne šali," vzdihne Meden ter si z rdečim svilenim robcem obriše pot s čela.

"Torej je bridka resnica?"

"Da, resnica! Ti moraš pomagati!"

"Jaz — pomagati? A—al!" odgovori zagledano Bole, ki je jel spoznavati, kam meri Meden.

"Moraš, če si mi prijazen!"

"Prijatelj, zdaj pa prosim, da govoriš bolj jasno in točno, zakaj dozdej te še ne umem."

"Ah, saj veš!"

"Zaboga, kaj hočem vedeti?"

"Elza!"

"A-a-a-al!"

Bole nalašč ni govoril dalje ter se je radoval ob zadregi, v kateri je tičal Meden.

"Povej, prijatelj, ali si tudi tedaj, ko si njo vprašal, tako navdušeno govoril, kakor govoriš zdaj?" deje Bole porogljivo.

Oni je nehal brisati svoje čelo ter začudeno pogledal graščaka.

"Jaz še nisem govoril ž njo o tem."

"Ha, ha, ha, izvrstno! Torej želiš, da jaz govorim zate? Dobro vlogo si mi privoščil. Tírer les marrons du feu! Koliko boš dal — mešetarine? Stvar ne bo tako lahka, kakor v svoji mladeniški zaljubljenosti računaš."

"Zakaj ne?"

"Pomisli — doktor tudi hodi tvojim potom."

"Njega se ne bojim!"

"Dobro zate! Pa zdaj govori, kako in kaj!"

"Prosil bi te, da govoriš z Elzo, je li zadovoljna vzeti mene," deje Meden skoraj jecljaje ter seže zopet po svoj robec.

"To se lahko takoj zgodi. Čakaj malo," odgovori Bole ter stopi k steni, da bi pozvonil.

"Ne, ne, ne," kriči Meden, "ne v moji navzočnosti, nikakor ne! Jaz grem."

"Ti si vzor pogumnega snubača! Pomisli vendar, da je najboj umestno, ako se takoj zmenita. Preveč časa ugibati in presojevati — tega ji ne smemo pustiti! To bi ne bilo koristno! Torej jaz bom pozvonil!"

"Ah!" je vzdihnil Meden ter sedel na stol v kotu sobe.

"Prijatelj, nekaj je treba še pomisliti, preden pozvonim in preden se pomenimo: ali ima Elza kaj dote?"

Bole je bil hudoben, poznal je slabosti Medenove ter vedel, da pri njem skopost in lakomnost nista zadnji med odločilnimi strastmi.

"Vprašal nisem," reče Meden, "pa to se morda pozve? Ah, dote ne more imeti, ker je guvernanta."

"I, morda jo prikriva?"

Meden je ogledoval okna graščakove sobe ter drgnil z rokami po svojih kolenih.

"Meni je vseeno, ima li doto ali ne. Če jo ima, tem bolje!" reče naposled.

Bole se je s sarkastičnim nasmehom obrnil v stran ter potegnil zvonec.

Dekli, ki je malo potem vstopila, je ukazal poklicati guvernanto in nekoliko trenutkov pozneje je vstopila Elza.

Postala je osupla pri vratih, ugledavši Medena v praznični opravi.

"Česa želite?" je vprašala Boleta.

"Prosim, sedite tu na stol; razpravljati nam je nekaj važnega."

"In to bi bilo?"

Guvernanta je umela govoriti z računom, ki je včasih celo gospodarju imponiral.

Bole je spoznal, da mu je treba resnim

biti, in zato je izpremenil tudi dosedanje obliko svojega vedenja.

"Oprostite," je dejal z resnim glasom, "morda se vam ne bo dozevalo umestno moje vsiljevanje, pa prijateljstvo zahteva, da prevzamem to nalogo. Snubim vas v imenu svojega prijatelja Medena."

Guvernanta je zardela; pa takoj potem je bila zopet kakor navadno — niti bleda, niti rdeča v lice.

"In zakaj gospod Meden tega sam ne stori?" je vprašala ter povesila oči.

"Ker se mu bolj umestno dozdeva vpeljati to tem potom."

Kratek molk je nastal po teh besedah, in Boletu ni bilo težko, varovati prejšnjo resnobo.

"Vi ste me osupnili, iznenadili —" deje naposled guvernanta.

Bole je mignil Medenu, in ta se je počasi vzdignil s svojega stola ter stopil k Elzi.

"Ali niste vedeli tega, da, da, da...." Dalje ni mogel, pa prijel je guvernanto za roko.

Odtegnila mu je roko, pa obrnila se je k Boletu ter rekla:

"Odloga vas prosim; prenašlo je prišlo vse to — odloga morda do jutri, pojutrišnjem, samo nekaj dni" —

"To seveda, kolikor želite, le predolgega ne!" deje Bole.

"To seveda!" pristavi Meden ter vleče svoje rokavice z rok.

Kratek molk je nastal, in vtem je odšla guvernanta. Niti Bole, niti Meden je ni zadrževal.

(Nadaljevanje sledi)

135 Waratah Street,
KATOOMBA, N.S.W.
22. 2. 59.

Cenjeni,

resnično sem hvaležna Vaši tvrdki za Arnottove Milk Arrowroot piškote. Moj Gary, ki je sedaj star tri leta, se je rodil s slabotnim želodcem. Poizkušala sem vsakovrstno hrano za otroke, vendar brez uspeha. Toda nekoč sem se spomnila, da je moja mati dajala nam otrokom vedno Milk Arrowroot biscuits in takoj nato sem začela z njimi hraniti tudi Garyja. Uspeh je bil presenetljiv; celo Garyjev zdravnik je bil presenečen. Danes je Gary lepo zraščen deček ki se tudi odlično počuti.

Vaši tvrdki se ne morem dovolj zahvaliti. Nameravala sem že delj časa, da Vam napišem pismo, kar sem poslednjič na kraju tudi storila.

Z najlepšimi željami Vam in Vaši tvrdki.

Vaša iskrena
Mrs. Yvonne Borg, s. r.

Arnott's

ŽIVEČA SLIKA

ZA KAKOVOST NI NADOMESTITVE

SLOVENSKA DEJAVNOST V AVSTRALIJI

IZ WOLLONGONGA :

VEČER BRATSTVA IN EDINSTVA

SLOVENSKO PREDSTAVNIŠTVO IZ NEW SOUTH WALSA

V soboto 19. septembra zvečer je priredilo Slovensko društvo Wollongong svojo drugo zabavo v Coniston Town Hallu. Čeprav tokrat prireditev ni bila tako močno obiskana kot prvič, se je več kot stoglasno publika prijetno razgibala ob zvokih odlične muzike iz Sydneya.

Dvorano sta krasili avstralska in slovenska zastava ter grb, poseben poudarek pa so tudi dala večeru zastopstva bratskih društev iz Sydneya in Newcastla.

Po "God save the Queen" je orkester zaigral tudi "Naprej, zastava slave," kar je bilo mnogim rojakom po dolgih letih res prijeten dogodek. Vse prisotne je nato pozdravil predsednik pripravljalnega odbora S. D. Wollongong g. Anton Drmota, ki je predal besedo slovenskemu duhovniku iz Sydneya č. g. dr. Ivanu Mikuli. Govornik je pozdravil občinstvo v slovenščini, nemščini in srbohrvaščini. Izrazil je svoje zadovoljstvo, da so se tudi Slovenci v Wollongongu organizirali v svoje društvo. Z nekaj besedami, katere je Ivan Cankar zapisal o lepi slovenski zemlji in veselih ljudeh, ki tam živijo, je dr. Mikula prav gotovo priklical občutke vseh onih, katerih srce še bije slovensko.

Dr. Mikula je tudi omenil lepo udeležbo pri pogrebu t. a. g. dr. preminelega rojaka Franca Vrha.

Takoj nato je nastopil g. Marjan Kovač, blagajnik S. D. Sydney, ki je v imenu svojega odbora in društva prinesel pozdrave sydneyjskih Slovencev. Poz-

dravil je napore slovenskih organizatorjev v Wollongongu, ko gre za ohranitev naše besede, občajev in povezanosti. Pozval je vse prisotne, da tudi oni pomagajo ustvarjati močno fronto slovenskega edinstva.

Za g. Kovačem je z izbranimi besedami pozdravil vse zbrane tajnik S. D. Newcastle "Tivoli" g. Ivan Klopčič. Poudaril je težave, ki se stavlajo na pot t. i. t. m., ki gradijo naša društva, vendar zagotovil, da uspeh ne bo izostal.

Na koncu je g. Drmota pozložil namene in težave društva. Pozval je vse rojake, da pri delu pomagajo ter kasneje tudi izvolijo na mesto pripravljalnega odbora redni odbor. G. Drmota je rekel, da je bila prva zabava kar lep uspeh in se je obenem zahvalil "Soči," igralski družini S. D. Sydney, ki se je na njegovo prošnjo bratsko odzvala ter nastopila na prvi zabavi z burko "Ne kliči vraga." Napovedal je tudi letošnje miklavževanje.

Po tem kratkem sporedu in lepih besedah govornikov, ki so jih vsi navzoči pozdravljali s toplim aplavzom, se je ponovno začela prosta zabava s plesom. Ni manjkalo kranjskih klobas in srečolova. Kasneje je nastopil tudi popularni Pavle Arhar s svojo kmečko harmoniko ter pošteno razgibal navdušene plesalce.

Prijetna veselica je potekla v znamenju bratstva in edinstva, ko so se ob istem času zbrali zastopniki Slovencev iz vsega New South Walsa.

Ples je trajal čez eno polnoč.

-o-č

Druge slovenske zabave S. D. Wollongong 19. sept. zvečer so se udeležili tudi zastopniki naših društev iz Sydneya in Newcastla.

Z leve na desno stojijo g. g.: Alojz Šinko (S. D. Wollong.); Mihael Ulčej (S. D. Newc.); Marjan Kovač (blagajnik S. D. Syd.); slovenski duhovnik iz Sydneya č. dr. Ivar Mikula; Ivan Klopčič (tajnik S. D. Newc.); Anton Podgorelec (predsed. S. D. Newc.); Ljenko Urbančič, urednik ŽARA; ga Vlasta Cergol (tajnica S. D. Syd.); g. g. Anton Drmota (predsed. pripr. odb. S. D. Wollong.); Andrej Gornik (S. D. Syd.); Alojz Sevnik (popredsed. S. D. Syd.).

V prvi vrsti sta člana pripr. odb. S. D. Wollong. g. g.: Pavle Arhar in Franc Papež.

ZA NAŠO KRI GRE

Kot smo že poročali, je 7. septembra tragično preminul naš rojak Štefan Kreitner, ki ga je v Melbourne podrl avto. Pokojnik je zapustil mlado vdovo in komaj rojeno dete.

Rojaki iz Melbourne so začeli z denarno zbirko. pri čemer niso bili sami, zakaj na pomoč so skočili tudi Avstralci. Družba Sv. Vincenca je plačala pogrebne stroške, organizacija Lions Club iz Sunshine pa

je tudi začela resno akcijo za pomoč vdovi in detetu. Podpredsednik tega kluba je daroval £25. Dar Herald & Suna je bil £100, medtem ko je apotekar in drogerist iz Sunshine obljubil popolno oskrbo otroku za daljšo dobo.

Vsi tisti, ki hočejo prispevati k tej plemeniti

zbirki, lahko pošljejo pomoč na naslove:

Mr. Tyler, 54 Mc Intyre Rd., Sunshine, Vic. (Tel. MM 2041 podnevi, ponoči MM1587)

Naslov uprave S. K. Melbourne je 153 Essex St., Pascoe Vale (Telefon: FL6466)

Naslov slovenskega duhovnika č. patra. Bazilija Valentina je: Padua Hall, 19 Beckett St., Kew, Vic.

VERSKA DEJAVNOST

V soboto 12. septembra zvečer je imela "Slovenska Karitas" v Sydneyu svoj prvi sestanek in pomenek. Na sporedu je bilo tudi prikazovanje barvnih skioptičnih posnetkov iz Lurda, Rima in Vatikana. Posebno zanimivi so bili posnetki iz sikstinske kapele z Michelangelovimi freskami, čeprav fotografije raznih nepoznanih Avstralcev niso spadale k večeru.

Sestanka se je udeležilo 25 ljudi, kar je za začetek take ustanove kar razumljivo število, vendar do napovedanega pomenka po prvem delu ni prišlo.

Voditelj sydneyjske "Karitas" č. g. dr. I. Mikula je omenil, da vsi prisotni že poznajo namene te verske ustanove, katero so slovenski duhovniki poklicani vo-

diti.

Sestanek je pozdravil v imenu Slovenskega društva Sydney odbornik g. Mitja Kušar, ki je poudaril, da želi sydneyjsko društvo sodelovanje z novo ustanovo.

Č. dr. Mikula je odgovoril, da "Karitas" sicer ne vabi v svojo sredo organizacij, vendar da tako Slovensko društvo kot "Karitas" — vsak po svoje — delata za iste cilje, za dobrobit našega naroda.

-o-č

* * *

VERSKA AKTIVNOST V MELBOURNU

Slovenske maše v cerkvi sv. Franciška (Lonsdale & Elizabeth St.) v Melbourne bodo v bodoče tudi vsako tretjo nedeljo v mesecu ob petih popoldne.

BRISBANE ZA SYDNEY

V objavo smo dobili sledeče pismo:

G. J. Perko, predsednik Slovene Dom Pty. Ltd. Nth. Sydney:

V znak medsebojne pomoči, na katero smo navezani v tujini, je upravni odbor tukajšnjega društva "Planinka" sklenil, da iz lastnih sredstev daruje za nakup Slovenskega doma Sydney znesek v višini £ 5. 0. 0.

Z željo, da bi gornji znesek že v bližnji bodočnosti pripomogel k nabavi lastne strehe rojakom v Sydneyu, pošiljamo preko Vas, g. Perko, iskrene čestitke in želje za uspeh.

Za društvo "Planinka" Tajnik: Janez Primožič

KAJ ZNANCEV JE ZASULA ŽE LOPATA...

ANICA KALUŽA

V nedeljo 13. septembra je v Geelongu, Vic., umrla gospa Anica Kaluža, r. Dekleva, ki zapušča soproga Ivana in hčerkico Anico. Pokojnica je imela komaj 23 let in je bila rojena v vasi Narin pri Šmihelu na Krašu. V Avstralijo je prišla v oktobru 1954.

Pogreba 15. septembra na pokopališču v West Geelongu se je udeležilo lepo število rojakov.

Sožalje ožaloščenemu sorodniku in svojcem. Naj ji bo lahka avstralska zemlja.

FRANC VRH

5. septembra se je v Wollongongu, NSW, ponesrečil na motociklu naš rojak Franc Vrh, ki je na posledicah notranjih poškodb umrl v bolnici 13. septembra. Bil je star šele 22 let in doma iz Ilirske Bistrice, kjer zapušča tudi mater vdovo.

Pogreba, ki ga je opravil č. g. dr. I. Mikula, se je udeležilo okoli 30 naših rojakov iz Wollongonga. Slovensko društvo pa je položilo na grob lep venec.

Sožalje žalostni materi in sorodnikom. Naj mu bo lahka avstralska zemlja.

Ženski svet

HEJ, RDEČELASKA!

Sedaj, ko se približuje poletna sezona in so posebno rdečelaske v nevarnosti pred močnimi sončnimi žarki Avstralije, je čas, da se pomenimo o zaščiti posebno občutljive kože. Tudi blondinci in blondinke so poleti izpostavljeni nevarnosti, da se jim pojavijo sončne pege, najbolj na obrazu, hrbtu in rokah. Kožno barvilo (pigment) se pod sončnimi žarki v celicah nabira v male grupe, ki se vidi, skozi kožo v obliki malih madežev, včasih drobnih kot pika, včasih pa v precej večje madeže, tako da si oseba, ki je žrtev premočnega sonca, zaželi sredstva za odstranjevanje peg. Sicer so pege vedno prisotne, toda preko zime je barva peg veliko bledejša, včasih skoraj neopazna. Sedaj na pomlad je čas, da se proti temu pojavu oborožimo.

Sicer je popolnoma napak gledati na pegasto kožo kot na nekakšno hibo. Saj so mnoge filmske igralkе - pegaste lepote. In rdečelaske so v velikem povpraševanju pri samcih.

Pegaste osebe, katerim je uspelo enkrat odstraniti sončne pege, peg ne dobe več, če se ne izpostavljajo soncu. Ker pa se vsi radi kopamo in ker je zagorela koža tako "moderna," obenem pa izraz zdravja, preko poletja posebno ženske rade izrabijo vsako minuto, da si razgalijo ramena, noge in lakti. In seveda obraz, ki bo pege najprej ujel na nos in čelo.

Ker so pege prirojene, jih je zelo težko odstraniti. Prvo sredstvo sta puder in vazelin. Ta dva pege samo "pokrijeta". So pa na kozmetičnem trgu mnoge

vrste krem, ki branijo soncu priti v dotik s kožo. Te kreme se uporabljajo istočasno s pudrom in jih nabavite v vsaki kozmetični trgovini, kjer vam bodo znali nasvetovati, katere kreme naj uporabljate. Vse kože ne reagirajo enako na vsako kremo, tudi pegaste kože niso vse enako občutljive napram isti kremi. Zato je važno, da se posvetujete s prodajalko, ki je v tem izvedena.

Še bolj pametno je, da vprašate za nasvet kakšen lepotni salon, ki jih v Avstraliji ne primanjkuje. Tu boste pod pravilnim vodstvom in nego lahko preprečili nastanek peg in jih doobra odstranili. Nikar pa same in brez nadzorstva izveščenca v tej stroki ne poskušajte odstranjevati

peg z raznimi belilnimi sredstvi, ker lahko pride do vnetja kože.

Kot prvi korak si nabavite zaščitno kremo, ki odgovarja vaši koži, drugo belilno sredstvo, ki je zdravniško odobreno. Tiste, katerih pege so le komaj vidne, si namažite kožo preko noči z limonovim sokom. Tiste pa, ki uporabljate belila, pazite, da ne pride v dotiko s trepalnicami, obrvmi in lasmi.

Najbolj zanesljivo je odstranjevanje peg z električno iglo, ki pa traja precej časa. Čas za ta operativen postopek je ravno poletje, ko so pege najbolj vidne.

Na vsak način pa se soncu po odstranitvi peg ne smete več izpostavljati, ker se bodo pege zopet pojavile.

O LJUBEZNI

Vsi smo rojeni za ljubezen, ki je načelo obstoja in njegov namen.

Moški ljubi malo in često, ženska mnogo in redko.

Prvi znak ljubezni je izguba modrosti.

Prišel sem do spoznanja, da ne bi mogel nositi bremen odgovornosti in opravljati dolžnosti kot kralj brez podpore žene, ki jo ljubim.

Edvard VIII. (kasneje vojvoda windsorski) v svoji poslovilni besedi, ko se je odpovedal kroni zaradi ločene Američanke Simpsonove 1936. leta.

DOPISUJTE!

ZA TVOJO KRONO

Vsak obraz ima drugačno obliko, ki se mu torej prilaga le odgovarjajoča pričeska. Zato ne sledite slepo modi, nego najprej dobro preštudirajte pred ogledalom obliko obraza in možnosti, ki vam jih nudi lasje, da bo vaš obraz prišel pravilno do izraza.

1. Obraz z močno brado: pričeska naj bo polna mehkih kodrov na vrhu glave, ki naj padajo v posevni liniji od preče do nasprotne strani čela. Ne sme pokriti obrvi. Ušesa naj ostanejo pokrita.

2. Če je vaš obraz okrogel in debeljuškast, naj bo pričeska kratka, pritisnjena h glavi za ušesi z visoko dvignjeno "krono" in kodri spuščeni le na straneh čela. Preča naj bo na sredini.

3. Če imate predolg nos, naj bo pričeska čim bolj skušana na čelu, visoko dvignjena na temenu, bogata na tilniku. Posebno pa se vam bo podal trak, zadaj na glavi skrit med kodri, zavezan na preči med čelom in temenom.

4. Če so lasje tanki, svileni in mehki kot puh ter se nikdar ne prilagajo glavi, si jih izpirajte v pivu.

5. Mastni, težki, "polizani" lasje, se najlepše operejo v novem Italian Oil Shampoo, ki jih prijetno poživijo.

kako in kdaj

Kaj pravi bon-ton: o plačevanju izdatkov za večerje, plese, gledališče in podobno? Še vedno prevladuje mišljenje, da je vedno on tisti, ki ima prednost pri plačevanju. Mnoga dekleta in žene riti ne pomislijo, da mogoče zaslužijo prav toliko kot moški, s katerimi skupno uživajo veselico ali dobro kosilo. Toda počasi — vzporedno z razvijanjem družbe in ženske enakopravnosti — se uveljavljajo tudi drugačna pravila. Prav gotovo je še vedno v veljavi, da kavalir plača natakárju ali blagajničarki, čeprav se lahko par o računu pogovori pred ali po prireditvi oziroma večerji.

Težko je postaviti odredano pravilo, zakaj čut in

srčna izobrazba sta bolj odločilna kot pa suho napisani bon-ton kakšnega konzervativnega avtorja.

Lepo je, če si zastavi deklet ali žena ob takih dvomih nekaj vprašanj: **Kje, kdaj, zakaj, s kom in predvsem — kako.**

Dekle, ki vzame kot samo po sebi umevno, da je moški ustvarjen, da vedno igra finančnega ministra, kaže zelo slab karakter in nerazumevanje. Naj se nikar ne čudi, če se je bodo mnogi fantje izogibali in odšli v kino sami, med tem ko bo ona pletla doma jopico.

Pokažite, da cenite njegovo žrtev, saj mora večina moških trdo delati za svoj kruh. Če imate možnost, povabite kavalirja včasih na večerjo v vaš lasten dom ali pa celo v restavracijo. Prav gotovo mu bo prijalo, ko mu boste rekli: Gospod Klančnik, dragec ali Janez, nocoj sem gostiteljica jaž.

Pa še eno si zapomnite: tudi moški radi prejmejo darila; včasih jih lahko nabavite za nekaj šilingov.

POROKE

5. sept. sta se poročila v Newportu, Vic., g. Franc Brne in gđc. Karmela Babič. Ženin je doma iz Zabič pri Podgrajah, nevesta pa iz Smokvice pri Movražu.

5. sept. sta se poročila v Nth. Fitzroyu, Vic., g. Alojzij Gombač in gđc. Ljudmila Tomec. Ženin je doma iz Zajelšja pri Pregarju, nevesta pa je pred kratkim prišla iz vasi Padovo pri Kočevju.

12. sept. sta se poročila v Carltonu, Vic., g. Rudolf Vuk in gđc. Marija Zavadlav. Ženin je iz Zagreba, nevesta pa iz Maribora.

12. sept. sta se poročila v Flemingtonu, Vic., g. Anton Križman in gđc. Leopolda Smrdelj. Ženin je doma iz Tater pri Pregarju, nevesta pa iz Kala pri Košani.

KRST

V družini g. Franca in ge. Marije Gantar (r. Kaluža) iz Sydneya so 12. septembra dobili prvorojenca.

Coronet STUDIOS

PHONE: WF 7520

56 GT NORTH RD. FIVEDOCK

Zvečer: Henry Studio,
62 Harold St., Matraville N.S.W., Tel.: FJ 8683

Obrnite se na nas, kadar potrebujete poročne, krstne ali portretne fotografije.

Priporoča se dalmatinski rojak MIRO SILA

KRST PRI SAVICI

UVOD

Valjhun, sin Kajtimara, boj kravi že dolgo bije za krščansko vero, z Avreljem Droh sevečmuvbran ne stavi;

končano njuno je in marsiktero življenje, kri po Kranji, Korotani prelita, napolnila bi jezero.

Gnijo po polju v bojih pokončani trum sčni vojvodi in njih vojščaki, sam Črtomir se z majhnim tropom brani.

Bojuje se najmlajši med junaki za vero staršev, lepo bog'njo Zivo, za Črte, za bogove nad oblaki.

On z njimi, ki še trd'jo vero krivo, beži tja v Bohinj, v Bistriško dolino, v trdnjavo, zidano na kalo sivo.

Še dan današnji vidiš razvalino, ki Ajdovski se Gradec imenuje, v nji gledaš Črtomirovo lastnino.

Devetkrat večja množ'ca jih obsuje in zveste straže krog in krog postavi, odzame up jim vse pomoči tuje;

visoke odre tamkaj si napravi, zidovje podkopuje, vrata seka; ne polasti se njih, ki so v trdnjavi.

Šest mescev moči tla krvava reka, Slovenec že mori Slovenca, brata — kako strašna slepota je človeka!

Ko niso meč, sekira in lopata jih mogle, lakota nepremagljiva preti odpri grada trdna vrata.

Dalj Črtomir jim reve ne zakriva, besede te tovaršem reče zbranim: "Ne meč, pregnala bo nas sreča kriva.

Le malo vam jedila, bratje, hranim, branili smo se dolgo brez podpore, kdor hoče se podati, mu ne branim;

kdor hoče vas dočakat temne zore, neproste dni živeti, nočem enake, ne branim mu, al'jutra čakati more.

S seboj povabim druge vas junake, vas, katerih rama se vkloniti noče; temna je noč in stresa grom oblake;

sovražnik se podal bo v svoje koče, le majhen prostor je tja do goščave, to noč nam jo doseči je mogoče.

Največ sveta otrokom sliši Slave, tja bomo našli pot, kjer nje sinovi si prosto vol'jo vero in postave.

Ak' pa naklonijo nam smrt bogovi, manj strašna noč je v črne zemlje krili, ko so pod svetlim soncem sužni dnovi!"

Ne zapusti nobeden ga v ti sili, molče orožje svoje vsak si vzame, strahljivca v celem ni imel števili;

al' komaj vrata so odprta, vname se strašni boj, ne boj, mesarsko klanje: Valjhun tam s celo jih močjo objame.

Tud' on se je zanesel na njih spanje, prelesti mislil je ozidje grada in ponevedoma planiti nanje.

Ko svojo moč najbolj vihar razklada, okrog vrat straža na pomoč zavpije, in vstane šum, da mož za možem pada.

Ko se neurnik o povodnji vlije, iz hriba strmega v dolino plane, z derečimi valovami ovije,

kar se mu zoper stavi, se ne vgane in ne počije pred, da jez omaga; tak' vrže se Valjhun na nekristjane.

Ne jenja pred, dokler ni zadnja sraga krvi prelita, dokler njih kdo sope, ki jim bila je vera čez vse draga.

Ko zor zasije na mrličev trope, leže, k' ob ajde žetvi al' pšenice po njivah tam leže snopovja kope.

Leži kristjanov več od polovice; med njimi, ki so padli za malike, Valjhun zastonj tam išče mlado lice njega, ki kriv moritve je velike. —

JAVNA TRIBUNA

Cenjeni, po dolgem se oglašam iz Adelaide. Redno dobivam ZAR, za kar se Vam zahvaljujem. Razveselilo me je, ko sem citala v ZARU, da tudi v Adelaidi hočejo svoj dom. Kdaj boste kupili dom v Sydneyu? Citala sem tudi o odhodu g. Menarta iz Snowy Mountains. Se ga spomnim iz Sydneya. Prilagam £ 2, ki naj bodo za ZAR ali za sydneyjski Dom. Je prav vseeno.

(Izročeno tajniku Slovene Dom Pty. Ltd., op. ur.) Ziveli!

Rozica Stopper
Brompton, S.A.

Cenjeni, cital sem, da ZAR posreduje tudi dela. V tej zvezi Vam sporočam, da imamo tukaj dela za dva samca na veliki državni žagi, kjer rezemo hloče in izdelujemo zaboje. Plača se suče med 7 do 8 silingov na uro. Stanovanje, hrana in pranje perila stane £5.00 na teden.

Frosimo Vas, da me obvestite predhodno o reflektantih, ki naj napišejo ime, priimek ter starost.

Nangwarry leži med lepimi

ZAR je vseslovenski in neustrankarski list, zato daje možnost vsakemu Slovincu, da izrazi svoja mišljenja ter tako doprinese k razcisčevanju pojmov. Dopisi niso nujno v skladu s konzorcijskim glediščem Pisma, ki ne smejo vsebovati več kot 500 besed. morajo biti podpisana. (op. ur.)

smrekovimi gozdovi in ima približno 500 his, kino ter solo. Je na meji Viktorije v South Australiji. Nas je tudi nekaj Slovencev in ostalih južnih bratov. Sam se nisem dolgo tukaj.

Jozef Vuzem
Nangwarry, S. A.

Cenjeni, ker se nisem nikdar ukarjal z zivinjami, sem se le danes prečital "Pismo o kravi", objavljeno v predzadnji (25/8/59) številki "Zara".

Ne morem razumeti, kako ste mogli tako neslanost objaviti v listu, ki naj bi predstavljal slovenski tisk v Avstraliji. Če bi omenjeno pismo poslali v o-

bjavo "Slogi", sem preprican, da ga "Sloga" ne bi priobčila v kljub temu, da se vsebina nanasa na Srbijo. Razen vsebine in sloga je v "Pismu o kravi" vse polno izrazov, ki gotovo ne bi smeli priti v dostojen list, kot to zeli biti "Zar". "Krvjavljena koza" bi bila veliko primernejša!

J. Cujes
Canterbury

Cenjeni, mogoče se boste zacudili, od kod prihaja to pismo. V prvi vrsti Vas najlepše pozdravljam in ker sem slovenskega rodu in duha, bi zelel, da mi začnete posiljati redno ZAR, za kar prilagam narocnino.

Janez Krusec
Morewell, Vic.

Cenjeni, kot prvo naj se Vam zahvalim za redno posiljanje ZARA, Tukaj v Snowy Mountains smo kar precej združeni. Sedaj smo naredili za lastno zabavo lepo kegljišče, da se bomo ob nedeljah mogli po domače zabavati. Vreme postaja kar lepo in mraza ni več.

Joze Samsa
Section Creek, NSW.

Rudija Ursica ni več

Iz tržaške leposlovne MLADIKE posnemamo nekaj besed, ki jih je zapisal ob smrti poznane slovenskega delavca v Trstu Rudija Uršiča, pisatelj in novinar Mirko Javornik:

Spoznal sem ga dolgo pred zadnjo vojno v Ljubljani: tedaj je bil pregnanec enega nasilja; ter ga srečal po petnajstih letih spet v Trstu, ko je bil pregnanec druge, tokrat bratovske krivice. Med obema snidenjema je doživel ječe, preganjanja in razočaranja nad bojem, kateremu se je pridružil, misleč, da gre za svobodo in pravico. Ne vem že, kdaj sem ga imenoval večnega

hlapca Jerneja. Na zunaj je to bila šala, na dnu je bila resnica, ki se je v celoti zavedal samo on.

Tisto, kar je v tridesetih letih življenja prestal zaradi poslanstva, katero si je izbral, mu je razjedlo telo in živce; bolelo ga je, da je v današnji zamočvirjeni, po povprečni, nerazburkani lagodnosti težeči družbi neprijeten kakor vsakdo, ki hoče čemu služiti in s tem obuja ljudem neprijetno vest. Toda vera v vzor mu je navzlic vsemu ostala, četudi ni o tem dosti govoril. Kdor ga je poznal, bi prisegel, da je na zadnjo uro pri vsem trpljenju bila njegova najhujša bolečina ta, ko mu ni bilo dano dočakati zmage tistega, v kar je verjel in za kar je živel.

Rudi Uršič, ki je zdaj na Oni strani vsega dobrega in zlega, bi se nasmehnil, če bi ga v tej bežni, a bridki žalostinki imenoval velikega človeka. Toda vsekakor ni bil majhen človek, in to je za Slovenca, ki je dandanašnje dni žal ponižan v bitje, katero je še upati strah — dosti....

SVOJI K SVOJIM

Uredništvo "ZARA" naproša vse rojake, da nam javljajo kakršnakoli službena mesta, ki bodo prav gotovo v veliko pomoč novodošlim rojakom. Majhna skrb, toda usluga je lahko velika, če se potrudite in napišete kratko pismo na uredništvo, ko veš za kakšno delo. Lahko tudi telefonirate na FB4256 (številka tiskarne LM8908)

Kdorkoli misli, da mu rojakova nesreča ni mar, naj se spomni na svoje težke čase in bo prav gotovo pokazal dobro voljo.

SLUŽBO DOBIJO:

- ☆ Sydney: Gradbena dela; samo za dobo dveh tednov.
- ☆ Sydney: Tovarna klavirjev potrebuje delavca, ki razume nekoliko mizarско delo.
- ☆ Sydney: Delo v kuhinji za moškega.
- ☆ Nangwarry, S. A.: 2 mesti za delo na žagi. Gl. "Javno tribuno."
- ☆ Sydney: Hišna pomočnica. Dobra plača. Glej današnje "Male oglase."

WOLLONGONG

S.D. Wollongong, NSW. bo imelo svojo naslednjo zabavo - tretjo po vrsti - 24. oktobra ob 7 uri zvečer (ne 31. oktobra kot prvo napovedano!) v Coniston Town Hallu. Pripeljte prijatelje!

SLOVENSKO
DRUŠTVO
SYDNEY
opozarja vse člane in
rojake ter prijatelje, da
je naš časni naslov:
Mr. J. Perko
115 Walker Street,
North Sydney, N.S.W.
Tel.: XB 4929

ROYAL SHOW V MELBOURNU

Od 17. do 26. septembra je imel Melbourne svoj tradicionalni velesejem, na katerem so razstavili tudi to leto Slovenci iz Melbourne. V oddelku "Slovenija" smo lahko videli lepe ročne izdelke iz domovine, kakor tudi fotografije bele Ljubljane in Bleda.

Razstavo je organiziral S. K. Melbourne.

IZ FRANCIE ZA DOM V SYDNEYU

G. Roman Perko iz Lyona, Francija je poslal preko ZARA za Dom v Sydneyu 5 kanadskih dolarjev (£ 2. 4. 0).

(Glej članek izpod peresa g. Perka v današnji številki.)

VSE SILE ZA SLOVENSKO FRONTO EDINSTVA!

DIKTATOR IN TOLMAČ

Hruščev je poznan po svoji jedkosti in predrznosti. Toda njegovi odgovori niso vedno tako jedrnat kot jih čitamo. Kadar se Hruščev razjezi, začne ponavljati besede in zgubi ravnotežje. Njegov tolmač za angleščino je Oleg Trojanovsky, sin bivšega sovjetskega ambasadorja v ZDA. Trojanovski je tudi hodil v ameriške šole in je uglajen človek.

V ameriskem novinarskem klubu so mu med drugimi neprijetnimi vprašanji zastavili tudi sledeče:

"Ali je res, da je Hruščev na sestanku sovjetske

komunistične stranke v govoru, ko je napadel mrtvega Stalina zaradi njegovih zločinov dobil nepodpisani listek s vprašanjem: In kaj si ti delal, ko je Stalin počenjal zločine?"

Predsednik novinarskega kluba je vprašal, če je res, da je Hruščev pozval nepodpisane delegata, da se javi. Ko je nastala tišina, naj bi Hruščev rekel: Sedaj tovariši, lahko vidite, kaj sem jaz delal, ko je Stalin počenjal zločine.

Hruščev se je razjezil in zgodbo zanikal. Tolmač pa je to izjavil v angleščini veliko bolj vljudno kot je to povedal njegov šef.

DUCE IN STADION

Mussolini je hotel imeti olimpijske igre 1. 1940 v Rimu, toda vojna je vse to preprečila. Pred vojno je bil dokončan samo Stadio dei Marmi, ki je replika grških olimpijskih stadionov.

V Stadio dei Marmi se pride po predoru. Ko bodo obiskovalci prihajali v Foro Italico center, bodo

zagledali velik spomenik Musoliniju. Je to 40 čevijev visok steber iz belega marmorja. Vanj so vklesane črke diktatorjevega priimka. Spodaj je tudi latinski izraz za moderno italijansko besedo Duce — DUX.

☆

TEŽKA MARJANA

Najmočnejša ženska v Jugoslaviji je štridestletna atletinja Marijana Težaki iz Like, ki tehta 120 kg. Z lahkoto dviga uteži po 225 kg., z zobmi pa dvigne 50 kg., težek pivski sod. Med vojno je bila partizanka, po vojni pa je sodelovala po raznih mladinskih udarniških delih. Baje bo tudi letos sodelovala pri gradnji avtomobilske ceste med Paračinom in Nišem, nato pa bo odpotovala v

Chicago, kamor je povabljen na dvoboj z ameriškim atletom Andersonom.

☆

Dinamo - C. Zvezda 2:1
Hajduk - Partizan 1:1
Radnički - Budućnost 3:0
Sloboda - Sarajevo 1:0
Vojvodina - Velež 2:0
Beograd - Rijeka 4:1

Tekma med Dinamom in Zvezdo se je odigrala pred 40.000 gledalci na stadionu v Maksimirju.

☆

Drava: N. Gorica 3:1 (1:0)
Ljubljana: Krim 4:1 (1:0)
Odred: Rudar 4:3 (3:1)

"NA POMOČ!"

Koncem leta 1938 je bilo v Sloveniji 1.412 gasilskih enot s 38.000 aktivnimi člani in 22.850 pomočnimi člani. Poklicni gasilci imajo samo sedem edinic in sicer 4 mestne in 3 v okviru podjetij s 192 gasilci.

HRUŠČEV V AMERIKI

Britanski zunanji minister Lloyd je izjavil, da politiki niso preveč zainteresirani za sovjetsko raketo, temveč jim je več do tega, kako rešiti sporna vprašanja na Zemlji.

Ameriški podpredsednik Nixon je dejal, da ameriška dostojnost ob priložnosti Hruščevega obiska ne pomeni, da misli Amerika pozabiti na sporna vprašanja. Predsednik Eisenhower si ne dela nikakih utvar o sovjetskih namelih. V vidu je treba imeti, da so Sovjeti d 1933. leta dalje od 52 pogodb prekršili točno 50 in da Hruščev osebno prav nič ne da na ženevski sporazum iz 1. 1955.

☆

HRUŠČEV: SUŽNJI ŽIVIJO DOBRO

Ko se je Hruščev mudil na ameriški farmi koruze, je po dobrem kosilu povedal zopet nekaj svojih. Med drugim je dejal tudi to:

"Reči moram, da živijo kapitalistični sužnji prav

dobro. Prav tako moram reči, da tudi komunistični sužnji živijo dobro."

☆

CAN-CAN ZA SOVJETSKEGA GOSTA

Hruščev je bil sprejet v Ameriki mirno in hladno. Policija v uniformi in civilu je bila vsepovsod.

Policija je prepovedala vse demonstracije, kjerkoli se je pojavil Hruščev ali njegovo spremstvo. Posebno je policija pazila na begunce izpod rdečega jarma.

Hruščev je obiskal farmo koruze in: Hollywood, toda bil je jezen, ko mu ameriška policija ni dopustila obiskati Disneylanda, pravljico deželo, ki jo je zgradil Walter Disney, poznani producent strip filmov. Po mnenju policije bi bilo potovanje po tem z gozdom obračunem ozemlju nevarno za Hruščeva.

V Hollywoodu so plesale zanj plesalke poznani can-can. Tam je Hruščev tudi govoril s filmskim magnatom Spyrosom Skourasom, ki mu je povedal,

da je prišel v Ameriko kot reven grški dečko. Hruščev je postal sentimental in rekel, da se je tu on sam povzpел od pastirja iz carskih časov do sovjetskega voditelja.

Nato je Hruščev stopil bliže k Skourasu in mu rekel: "Grki in Rusi so bratje v Kristusu..."

☆

ŠALA IZ ZAHODNEGA BERLINA

Človek na mesecu bo sedaj lahko delal; dobil je srp in kladivo.

108 Gertrude Street

PAUL

NIKOLIC

"O.K. PHOTO"
FITZROY

(Victoria)

se priporoča za vsakovrstna fotografska dela. Fotografiram otroke, poroke, kste, godovanja in podobne priložnosti. Odlično izdelavo po konkurenčnih cenah. Vam jamči rojak

Paul Nikolic

Phone: JA 5978
MELBOURNE

HIŠE po raznovrstnih cenah v predmestjih: Burwood, Croydon, Strathfield, Marrickville itd. Obrnite se na našega rojaka NINA SAMSA pri tvrdki

PINE & CO.

569 King St., Newtown (Sydney)
Tel.: LA 1154 — LA 1740

Ako želite poklicati v Avstralijo očeta, mater, brata, sestro ali svojga dekleta,

potem se mirno obrnite na, v teh zadevah izkušeno firmo

DR. JURE KOCETA

(G.P.O. Box 670, Perth, W. A.)

POŠILJAMO TUDI PAKETE!

Kadar potrebujete uro, prstan ali dragulje ali pa kadar Vaša ura potrebuje popravila, obrnite se na nas. Prav tako predelujemo zlatino. Garancija in solidne cene. Velika izbira za Božič. Naročniki ŽARA imajo 5% popusta.

L. LINDEN

58 Oxford St., Paddington (Sydney)
Tel. FA 7534

DOXA

Najugodnejše plačilne pogoje vam nudi

KARL BEZJAK

60 Beresford Road, Strathfield
Šledite £££ pri nakupu televizijskih aparatov, radiogramov, električnih hladilnikov, pralnih in pisalnih strojev, čistilcev za pode in preproge, klavirjev, harmonik itd.

UM 9124

Kratkoročno brez obresti!

MALI OGLASI

HIŠNO POMOČNICO

želi takoj dobra poljska družina z dvema otrokoma - šolarjema (9 in 6 let) Plača nad predpisom. Telefonirajte na uredništvo ali pa naravnost: UA 6239 (zvečer); LU 4606 (podnevi)

G. MILAN SEBASTIJANOVIČ — Kdorkoli ga pozna, ga naprošamo, da ga opozori na oglas. Prosimo ga, da se nam javi v uredništvu zaradi važnih informacij.

H. KOTA — Dentalni laboratorij

Precizna in zanesljiva zobo-tehnična dela.
Mostovi in umetno zobovje.

12 Notts Ave, Bondi Beach, N.S.W.
Tel.: FY 3862 — Tram stop 41
Nasproti plavalnega bazena
Telefonirajte pred prihodom.